תוספתא · דפוס וילנא · סדר זרעים

תוספתא ביכורים

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תוספתא ביכורים

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תוספתא-ביכורים/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 5

פרק א

א אין מביאין בכורים קודם לעצרת ואם הביא ימתין עד שתבא עצרת ויקרא עליהן.

ב הקונה אילן אחד בתוך של חבירו הרי זה מביא ולא קורא מפני שלא קנה קרקע דברי ר"מ וחכ"א לא מביא ולא קורא.

ג רבי יהודה אומר כל הגרים כולן מביאין ולא קורין בני קיני חותן משה מביאין וקורין שנאמר (במדבר י׳:ל״ב) והיה כי תלך עמנו וגו'.

ד ר' יוסי אומר היה ר"מ אומר כהנים מביאין ולא קורין מפני שלא נטלו חלק בארץ ואני אומר כשם שנטלו לוים כך נטלו כהנים בין מדבר מרובה בין מדבר מועט.

ה הפריש את בכוריו ומכר את שדהו מביא ואינו קורא והשני מהו להביא מאותו המין אינו מביא ממין אחר מביא וקורא ר' יהודה אומר אף מאותו המין מביא וקורא.

ו הרי שהפריש את בכוריו וקרא עליהן וחזר וקנה שדה אחרת ונתבכרו לו מחמשת המינין אע"פ שנתן לתוכן מאותו המין מביא ולא קורא שאין אדם קורא פעמים בשנה.

ז ר' יהודה אומר עד באר הגולה חייב באחריותן מבאר הגולה אינו חייב באחריותן ר' שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון שנים אין חייבין עליהן חומש.

ח רבן שמעון בן גמליאל אומר אין מביאין בכורים מתמרים חוץ מן התמרים שביריחו ואין קורין אלא על הכותבות בלבד ר' שמעון בן אלעזר אומר רימוני עמקים מביאין וקורין.

ט חומר בתרומה שאין במעשר שני ובכורים ובמעשר שני שאין בתרומה שהתרומה אין ניטלת אלא מן המוקף ואין ניטלת אלא מן הגמור ואין ניטלת מן הטהור על הטמא ומדמעת וחייבין עליה חומש ונוהגת בכל הפירות מה שאין כן בבכורים ונוהגת בשאר שנים מה שאין כן במעשר שני.

י חומר במעשר שני שמע"ש קנה את הקנקן ואוסר דמיו ועירוביו וספק עירובו כל שהוא אסור לאונן [וטעון חומש] וטעון וידוי ולא הותר לאכילה אלא בפדיון ואין מדליקין בו את הנר מה שאין כן בתרומה.

יא חומר בתרומה ובמעשר שני שאין בבכורים שהתרומה ומעשר שני נוהגין בעמון ומואב מה שאין כן בבכורים חומר במעשר שני ובכורים שאין בתרומה שמע"ש ובכורים טעונין הבאת מקום וטעונין וידוי ואסורין לאונן ורבי שמעון מתיר וחייבין בביעור רבי שמעון אומר בכורים פטורין מן הבעור רבי יוסי אומר מע"ש טעון וידוי וביכורים טעונין וידוי מה מע"ש טעון ביעור אף ביכורים טעונין ביעור אמר לו ר' שמעון מה למעשר שני שטעון ביעור שכן דמיו טעונין ביעור תאמר בבכורים שאין דמיהן טעונין ביעור.

יב וכן היה ר' שמעון אומר [בכורים לא אמרו גידוליהן] לאכול בירושלים מעשר באיזה מעשר אמרו [בדבר שזרעו כלה נכנס לירושלים ויוצא] בשאין בו שו"פ [ובשאין לו פדיון] ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בכורים אין חייבים עליהם במחובר לקרקע.

פרק ב

א כוי כיצד דומה לחיה דמו טעון כסוי [כמו החיה] רבי אליעזר אומר חייבין על חלבו אשם תלוי כיצד שוה לחיה ולבהמה [מפסיד] בו חבור כחיה וכבהמה ונוהג בו גיד הנשה כחיה וכבהמה אם אמר הריני נזיר [שזה חיה ובהמה ה"ז נזיר] ר' יוסי אומר כוי בריה לעצמו ולא יכלו חכמים להכריע עליו אם חיה אם בהמה.

ב אנדרוגינוס יש בו דרכים שוה לאנשים ויש בו דרכים שוה לנשים ויש בו דרכים שוה לאנשים ולנשים ויש בו שאינו שוה לא לאנשים ולא לנשים.

ג דרכים ששוה [בהן] לאנשים מטמא בלובן כאנשים נושא אבל לא נושא כאנשים ואין מתייחד עם הנשים כאנשים ואינו נתזן עם הבנות כאנשים [ואין מטמא למתים כאנשים] ועובר על בל תקיף [ועובר על בל] תשחית כאנשים וחייב בכל המצות האמורות בתורה כאנשים.

ד דרכים ששוה לנשים מטמא באודם כנשים ואין מתייחד עם האנשים כנשים ואין זוקק ליבום כנשים ואין חולק עם הבנים כנשים ואין [חולק] בקדשי קדשים כנשים ופסול לכל עדות שבתורה כנשים ואם נבעל בעבירה פסול [מן הכהונה] כנשים.

ה דרכים ששוה [בהן] לאנשים ולנשים חייבין על נזקו [בין איש בין אשה] ההורגו במזיד נהרג בשוגג גולה לערי מקלט [אמו יושבת עליו בדם טוהר כאנשים] וכנשים ומביאה עליו קרבן כאנשים וכנשים [ונוחל בכל נחלות כאנשים וכנשים חולק בקדשי הגבול כאנשים וכנשים ואם אמר הריני נזיר שזה איש ואשה הרי זה נזיר].

ו דרכים [שלא] שוה [בהן לא] לאנשים [ולא לנשים] אין חייבין על [חטאתו] ואין שורפין על טומאתו ואין נערך לא כאנשים [ולא כנשים] אין נמכר לעבד עברי לא כאנשים [ולא כנשים] אם אמר הריני נזיר שאין זה איש ואשה הרי זה נזיר ר' יוסי אומר אנדרוגינוס בריה [לעצמו ולא יכלו חכמים להכריע עליו] אם איש הוא [אם] אשה [הוא] אבל טומטום אינו כן אלא או ספק איש או [ספק] אשה.

ז כיצד מפרישין את הבכורים יורד אדם לתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה אשכול שבכר קושרן במשיחה ואומר הרי אלו בכורים ר"ש אומר חוזר וקורא אותן בכורים מאחר שיתלשו מן הקרקע.

ח מצוה להביאם בשבעה כלים ואם הביאן בכלי א' יצא כיצד הוא עושה מביא שעורין ונותן למטה ודבר אחר על גביהן חטין [מלמטן ודבר אחר] על גביהן זיתים על גביהן תאנים למעלה מכולן ומקיפין להם אשכולות של ענבים מבחוץ לא היו עולין יחידים אלא פלכים פלכים לא היו מהלכים כל היום כולו אלא שתי ידות ביום חזני בית הכנסת עולין עמהם ולנין ברחובה של עיר לא היו נכנסים לבתים מפני אהל טומאה וטעונה עולה ושלמים לא היו מתעסקין בהליכה כדרך שמתעסקין בהן בחזירה זמן עצי הכהנים והעם בתשעה באב וטעונין לינה לא היו מתעסקין בהן כדרך שמתעסקין בבכורים כל הדרך כולה הרשות בידו ליתנן לעבדו או לקרובו עד שמגיע להר הבית הגיע להר הבית אפי' אגריפס המלך נוטל את הסל על כתיפו ונכנס עד שמגיע לעזרה הגיע לעזרה דברו הלוים בשיר ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי (תהילים ל׳:ב׳) הגוזלות שעל גבי הסלים היו עולות <ומה> שבידן נותנים לכהנים.

ט תוספת הבכורים מין במינו ועיטור הבכורים מין בשאינו מינו תוספת הבכורים נאכלת בטהרה ופטורה מן הוידוי ואין צריך לומר מן הדמאי עיטור הבכורים ממין על מינו מדבר שהוא חייב בבכורים פטור מן הודאי ואין צריך לומר מן הדמאי עיטור הבכורים מין בשאינו מינו דבר שאין חייב בדמאי ואין צריך לומר בודאי עיטור הבכורים ממין על מינו דבר שאין חייב בבכורים או מעמון ומואב אפילו דבר שחייב בבכורים אין מקבלין הימנו.

י המוכר ספר תורתו אינו רואה סימן ברכה לעולם כותבי ספרים תפילין ומזוזות הן ותגריהן ותגרי תגריהן וכל העוסקין שלא לשם שמים אינן רואין סימן ברכה לעולם אם היו עוסקין לשם שמים הרי הן בכלל ברכה תגרי שמיטה ומגדלי בהמה דקה וקוצצי אילנות טובות אינן רואין סימן ברכה לעולם העסוקין לגבוה אם היו עסוקין לשם שמים הרי הן בכלל ברכה.